

YTTRANDE

2022-03-16

Ärendenr:

NV-05894-16

Mark- och miljödomstolen vid

Umeå tingsrätt

mmd.umea@dom.se

Yttrande i mål nr M 1012–09 angående tillstånd till fortsatt och utökad drift vid Rönnskärsverken i Skellefteå kommun; nu fråga om prøvotidsutredning U16

Med anledning av mark- och miljödomstolens föreläggande (aktbilaga 765) slutför Naturvårdsverket, som tagit del av aktbilaga 764, sin talan enligt följande.

1. Inställning

Naturvårdsverket tillstyrker bolagets andrahandsyrkande med förslag på slutligt villkor för åtgärder för att reducera utsläppen av bly till luft från zinkfumningverket. Därigenom ser Naturvårdsverket inte längre skäl att föreskriva slutliga villkor i enlighet med det tidigare yrkade villkorsförslaget NV16a. Naturvårdsverket vidhåller sitt yrkande om att det ska föreskrivas slutligt villkor i enlighet med NV16b.

2. Skälen för Naturvårdsverkets inställning

2.1. Slutligt villkor avseende åtgärder för minskade blyutsläpp till luft från zinkfumningverket (tidigare benämnt NV16a)

Naturvårdsverket delar inte bolagets uppfattning att det saknas skäl att i villkor reglera åtgärder för att minska utsläppen av bly till luft från zinkfumningverket. Ett villkor för den aktuella frågan gör det också tydligare för både bolag och tillsynsmyndighet vilka åtgärder som behöver genomföras och när det ska ske. Naturvårdsverket anser därför att villkor ska föreskrivas.

Naturvårdsverket har i tidigare yttranden föreslagit ett villkor NV16a som var mer detaljerat än det villkor som bolaget nu föreslår reservationsvis. Som ovan konstaterats fränfaller Naturvårdsverket sitt yrkande om att villkor NV16a ska föreskrivas och tillstyrker istället bolagets villkorsformulering¹.

¹ Bolagets villkorsformulering under avsnitt D, aktbil. 764, s. 7.

Bolagets villkorsförslag säkerställer samma krav som Naturvårdsverkets tidigare villkorsyrkande NV16a gjorde, detta genom bolagets åtagande och skrivningar i prøvotidsredovisningen. Naturvårdsverkets villkor var avsett att vara helt teknikneutralt och det är olyckligt att bolaget tolkat det på annat sätt. För att undvika oklarhet är det därför mer lämpligt att föreskriva ett slutligt villkor enligt bolagets villkorsförslag. Det av Naturvårdsverket föreslagna NV16a inrymde tre månaders marginal, vilket borde vara tillräckligt. Däremot kan det godtas ett villkor som omfattar sex månaders marginal. Naturvårdsverket anser även att bolagets villkorsförslag omfattar en bra och tydlig redovisningsskyldighet till tillsynsmyndigheten.

2.2. Skäl att föreskriva villkor för totala utsläpp (NV16b)

Naturvårdsverket delar inte bolagets inställning att vårt villkorsförslag NV16b skulle omöjliggöra en produktionsökning till tillståndsgiven nivå.

Naturvårdsverket vidhåller att det är miljömässigt motiverat att föreskriva en totalmängd på 2,8 ton bly per år, och utvecklar den inställningen nedan. Bolaget har framfört invändningar mot vilka punktutsläpp som Naturvårdsverket har beaktat vid beräkningen av en lämplig nivå för de totala utsläppen. Istället anser bolaget att flera utsläppskällor ska beaktas (flashugn, materialhantering, ädelmetallverk och lakverk) och att den maximala utsläppsnivån för respektive utsläppspunkt bör användas. Mot denna inställning har Naturvårdsverket följande invändningar.

Lakverket

Inledningsvis kan Naturvårdsverket konstatera att bolaget nu även har inkluderat utsläpp från lakverket, vilket vad Naturvårdsverket förstår inte har redovisats tidigare i detta mål. Naturvårdsverket anser generellt sett att ett totalvillkor ska omfatta samtliga relevanta utsläpp, vilket gör att det i och för sig är lämpligt att inkludera utsläpp från lakverket. Bolaget har för lakverket redovisat ett utsläpp om 0,35 ton bly per år, vilket är ett värde som Naturvårdsverket finner sannolikt men inte har haft möjlighet att granska ytterligare eftersom uppgifterna tillkommit sent i prövningen.² Naturvårdsverket ser inte några hinder mot att inkludera lakverket i underlaget, under förutsättning att denna justering tydligt framgår av villkoret. Den av Naturvårdsverket föreslagna mängden 2,8 ton behöver justeras om lakverket ska inkluderas i det slutliga villkoret.

Om lakverket ska ingå är det däremot inte ändamålsenligt att formulera ett villkor i enlighet med nuvarande villkorsförslag. Detta eftersom villkorsförslaget innehåller en hänvisning till bilaga 1³ i dom den 5 juli 2013 och den bilagan saknar direkt koppling till lakverket. Därtill regleras bolagets verksamhet även av villkor 25⁴ som avser bolagets eventuella ändringar av luftutsläpp av bly från lakverket. Om lakverket ska ingå i det slutliga villkoret bedömer

² Bolagets yttrande den 9 februari 2022, aktbil. 764, s. 6.

³ Bilaga 1 benämns "Mätningar och analyser för verifiering av innehållande av villkor för utsläpp till luft", där anges inte lakverket som en processdel.

⁴ Villkor 25 enligt följande "Boliden Mineral AB ska, senast sex månader från det att lakverket har tagits i drift, till tillsynsmyndigheten redovisa förslag till de ändringar av bilaga 1 till mark- och miljödomstolens deldom av den 5 juli 2013 i mål nr M 1012-09 som är lämpliga med anledning av anläggandet och driften av det nya lakverket".

Naturvårdsverket att det uppstår en risk för feltolkning över tid gällande vad som ingår, om det slutliga villkoret saknar en ändamålsenlig hänvisning till villkor 25.

Flashugn, materialhantering, ädelmetallverk

Skälet till att Naturvårdsverket har exkluderat flashugn, materialhantering och ädelmetallverk är att dessa normalt sett har en sammantagen utsläppsnivå på 0,01 ton per år. Under 2019 var utsläppen från flashugn så lågt som 0,0002 ton och från materialhantering var det 0,02 ton. Dessa värden representerar väl de extremer som varit under de senaste åren. Flera av de andra utsläppspunkterna som ingår i villkoret har utsläpp som är mer än 10–1000 gånger större samt har bara en värdesiffra i det underlag som bolaget presenterar. Av ovanstående skäl har dessa utsläpp exkluderats i Naturvårdsverkets beräkningar.

Anodgjuteri, blykaldoverk, E-kaldoverk,

Vad gäller utsläppsmängder ska noteras att bolaget nu delar Naturvårdsverkets uppfattning om vilka mängder som är relevanta för anodgjuteriet och blykaldoverket. Utsläppen från E-kaldoverket bedömer bolaget som något högre än Naturvårdsverket, vilket kan bero på olika tolkningar av avrundningsfel och den osäkerhet som vi tidigare har belyst.⁵

Zinkfumingverk

Det är däremot större skillnader i våra respektive uppfattningar av utsläppen från zinkfumingverket, där Naturvårdsverket vidhåller sin tidigare angivna mängd som har sin utgångspunkt i vad bolaget tidigare redovisat.⁶ Det har inte framkommit någonting nytt som föranleder en ändring av vår inställning till vilka nivåer som är relevanta avseende zinkfumingverket.

Kopparhytta

Bolaget har inte visat på några omständigheter som gör att det inte går att innehålla 0,6 ton per år, den av bolaget redovisade siffran på 0,8 ton har inte motiverats. Det är Naturvårdsverkets bedömning att bolaget med förebyggande underhåll har en faktisk möjlighet att fortsatt ligga på samma nivå som idag per producerat ton, och därmed klara 0,6 ton vid full produktion.

⁵ Naturvårdsverkets yttrande den 30 november 2021, aktbil. 751, avsnitt 2.4.

⁶ Bolagets prövotidsredovisning om U16 den 30 september 2021, aktbil. 744.

2.3. *Sammanfattningsvis*

Naturvårdsverket tillstyrker att det föreskrivs slutligt villkor gällande zinkfumingverkets schakt i enlighet med bolagets andrahandsyrkande.

Vad gäller villkor för totalt utsläpp av bly till luft vidhåller Naturvårdsverket villkorsförslaget NV16b. Om domstolen finner skäl att inkludera lakverket i ett sådant slutligt villkor anser Naturvårdsverket att NV16b behöver justeras avseende både mängd och utsläppspunkter enligt ovan.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Karin Dunér.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjuristen Charlotte Rehbäck samt tekniska handläggaren Matthis Kaby, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Karin Dunér

Matthis Kaby

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Ombuden Caroline Perlström, Mannheimer Swartling Advokatbyrå
Länsstyrelsen i Västerbotten